

رویکرد ترکیه نسبت به بحران اوکراین

بحران اوکراین با تصمیم کشورهای عضو پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) برای عضویت این کشور در ناتو شکل گرفت. ناتو که قدیمی‌ترین اتحاد نظامی بلوک غرب علیه شرق یا همان اتحاد جماهیر شوروی سابق بود، همچنان ابزار اصلی غرب برای سیاست‌های توسعه و هژمونی آن به‌شمار می‌رود.

به گزارش سایت خبری پرسون، حامد روشن چشم کارشناس مسائل غرب آسیا نوشت: روسیه به عنوان یکی از رقبای اصلی در ساختار سلسله مراتبی جهان به عنوان هدف اصلی ناتو محسوب می‌شود و این کشور با توجه به تجربیات کسب کرده به خصوص در خلال جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی به این نکته مهم دست یافته است که برای حفظ موجودیت خود در جهان و ممانعت از شکل‌گیری جهان تک قطبی در برابر رفتارهای توسعه طلبانه غرب به خصوص ناتو ایستادگی و مبارزه کند.

بر این اساس، ژئوپلیتیک روسیه ایجاب می‌کند که مانع از نفوذ سیاسی، اقتصادی و امنیتی غرب به حاشیه کشورهای خود گردد. اوکراین به عنوان دروازه اصلی بین روسیه و غرب همواره منطقه‌ای استراتژیک و چالش برانگیز بوده که روسیه به هر طریق ممکن مانع از نفوذ غرب در این کشور شده و در صورت شکل‌گیری این نفوذ روسیه تصمیم به اشتغال این منطقه می‌گیرد که پیش از این نیز بارها شاهد آن بوده‌ایم. اکنون سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که ترکیه به عنوان یکی از بازیگران منطقه که عضو ناتو بوده و دارای مرز آبی با این کشور اوکراین هست، چه نقشی می‌تواند در این بحران ایفا کند؟ بررسی رفتار تاریخی ترکیه نشان دهنده این موضوع است که ترکیه علاوه بر اینکه هیچ علاقه‌ای به تنش و درگیری با روسیه ندارد اما نسبت به به‌هم خوردن موازنه قوا در مرزهای آبی خود نیز نگران است.

روشن است که سیاست ترکیه ایجاب می‌کند تا تعادلی بین غرب و شرق برقرار کند تا علاوه بر به دور ماندن از برخوردهای سنگین دو کشور بتواند ظرفیت‌های جدیدی را برای توسعه خود با بهره‌گیری از قابلیت‌های ژئوپلیتیکی ایجاد کند. پیش از این، ترکیه درخصوص موضوع کریمه از روسیه انتقاد کرده و همواره نگران موازنه نظامی در این منطقه به خصوص قدرت دریایی بود. چرا که حضور روسیه در اوکراین مانع از قدرت‌افزایی ترکیه شده و عملاً نیروی دریایی ترکیه را در آب‌های منتهی به شرق اروپا تحت تأثیر قرار داده و دسترسی روسیه را به شرق اروپا مهیا می‌کند که در این صورت اگر جنگی بین غرب و روسیه رخ دهد، ترکیه متحمل خسارات فراوانی می‌گردد. لذا، ترکیه سعی داشته است تا ضمن حفظ بی‌طرفی در تنش‌های بین روسیه و غرب نقش خود را به عنوان یک عضو ناتو در ژئوپلیتیک خود توسعه دهد.

پیش از این، ما شاهد همکاری نزدیک اقتصادی و نظامی بین آنکارا و کی‌اف بوده‌ایم و این همکاری به منظور افزایش توان اوکراین برای ایستادگی در برابر روسیه و از طرفی دیگر برجسته کردن موقعیت ترکیه به عنوان بازیگر مهم در معادلات منطقه‌ای صورت می‌پذیرفت. با تمام این وجود، ترکیه در تنش میان روسیه و غرب از جایگاه بسیار مهم و در عین حال متزلزلی برخوردار است که بایستی با دقت در این معادله حضور داشته باشد. چرا که اکنون رابطه بین ترکیه و غالب کشورهای عضو ناتو رو به سردی بوده و از طرفی دیگر نگاه روسیه به ترکیه از زمان جنگ سرد به دلیل عضویت این کشور در ناتو توأم با تهدید بوده است.

در نتیجه ترکیه بایستی رویکردی بسیار ظریف را در این بین داشته باشد تا باعث شکست بزرگ برای این کشور نگردد. این راهبرد مسیری است که در روزهای آینده و رخ داده‌ای که بین روسیه و غرب در اوکراین به وقوع خواهد پیوست، بیشتر نمایان می‌گردد. با این حال می‌توان پیش‌بینی کرد که ترکیه تلاش خواهد نمود تا مانع آغاز جنگ در اوکراین شود و در صورت شروع این اتفاق موضعی بی‌طرف توأم با جلوگیری از اثرات آن به تغییر معادلات منطقه‌ای را در دستور کار خود قرار دهد.

توجه: مطلب مندرج صرفاً دیدگاه نویسنده است و رسانه پرسون در قبال آن هیچ موضعی ندارد.

منبع: آرمان ملی